

REGERINGSRÄTTENS DOM

Mål nr
4919-06

meddelad i Stockholm den 17 april 2008

KLAGANDE

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrättens i Stockholm dom den 30 maj 2006 i mål nr 4342-05
(bilaga)

SAKEN

Sjukpenning

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan yrkar att Regeringsrätten upphäver kammarrättens dom och anför bl.a. följande. Kammarrätten har, såsom kassan uppfattar domen, ansett att det är orimligt att kräva att AA, för att få kompensation för den tid som hon inte är förhindrad att arbeta av medicinska skäl, ska säga upp sig från sitt ordinarie arbete för att i stället söka ett annat lättare arbete på 75 procent. – Det förhållandet att AA inte får full kompensation om hon stannar kvar i sitt ordinarie arbete och samtidigt uppbär en fjärdedels sjukersättning har sin grund i utformningen av reglerna om arbetslöshetsförsäkring. Det finns varken i lagtext eller i förarbeten stöd

Dok.Id 49983

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 5

Expeditionstid
09:00-12:00
13:00-15:00

Telefon
08-561 676 00
Telefax
08-561 678 20

för att ett sådant förhållande som att den försäkrade inte har rätt till en annan i lag reglerad ersättning utgör en sådan omständighet som kan beaktas vid bedömningen av om särskilda skäl föreligger. I vart fall kan det inte anses vara fråga om en omständighet som ger utrymme för att tillämpa den aktuella bestämmelsen när det är fråga om en försäkrad som endast är 47 år gammal. Särskilda skäl för att bevilja sjukpenning kan därför inte anses föreligga.

AA bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Hon kan inte arbeta mer än fyra timmar per dag. Försäkringskassan vill att hon ska söka ett lättare arbete på 75 procent. Hennes arbete är varken svårt eller tungt, men hennes skada gör konstant ont vare sig hon arbetar eller inte. Hon är nu 52 år och har arbetat på samma fabrik i 28 år. Hon har länge fått arbeta med tunga monteringsuppgifter, men har gradvis övergått till lättare sysslor.

SKÄLEN FÖR REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

De tillämpliga bestämmelserna om sjukpenning finns i 3 kap. 7 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. I paragrafens första stycke föreskrivs att sjukpenning utges vid sjukdom som sätter ned den försäkrades arbetsförmåga med minst en fjärdedel. Där anges också att det vid bedömningen av om sjukdom föreligger ska bortses från arbetsmarknadsmässiga, ekonomiska, sociala och liknande förhållanden. I tredje–femte styckena beskrivs en modell för bedömning av arbetsförmågans nedsättning. För sådana situationer som den som är aktuell i detta mål, nämligen att det inte går att ordna något lämpligt arbete hos den ordinarie arbetsgivaren, ska bedömningen avse frågan om den försäkrade kan försörja sig själv genom sådant arbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden. Vid bedömningen av arbetsförmågans nedsättning får enligt sjätte stycket i paragrafen, om det finns särskilda skäl för det, beaktas den försäkrades ålder samt den försäkrades bosättningsförhållanden, utbildning, tidigare verksamhet och andra liknande omständigheter.

Regeln i sjätte stycket gäller fr.o.m. år 1997. Tillkomsten av den innebar att lagstiftaren inskränkte möjligheterna att vid bedömningen av arbetsförmågans nedsättning ta hänsyn till andra omständigheter än rent medicinska. Regeringen uttalade att inriktningen borde vara att markera den medicinska grunden för rätten till sjukpenning och förtidspension (numera sjukersättning). Därmed var dock inte sagt att det inte skulle gå att ta hänsyn till individuella förhållanden med avseende på hur sjukdo-

men i det enskilda fallet påverkar den försäkrades arbetsförmåga. Regeringen anförde vidare:

Det kan t.ex. röra sig om en person som har nära till den allmänna pensionsåldern och som befinner sig i en socialt och arbetsmarknadsmässigt utsatt situation. En samlad bedömning av förhållandena i det enskilda fallet bör därför i vissa fall kunna leda till att en försäkrad som rent medicinskt har en viss restarbetsförmåga ändå bedöms inte kunna försörja sig på rimliga villkor och därför ha rätt till ersättning. Vid bedömningen bör, liksom i dag, hänsyn kunna tas till den försäkrades ålder och bosättningsförhållanden. Det torde också vara svårt att bortse från faktorer som utbildning och tidigare yrkeserfarenhet. En försäkrad med en viss sjukdom/nedsättning av arbetsförmågan och begränsad yrkeserfarenhet samt låg utbildning kan anses ha sämre förmåga att ta ett annat arbete än en försäkrad med samma sjukdom och högre utbildning. En sammanvägning av nu nämnda faktorer, där åldersfaktorn bör väga tyngst, bör i det enskilda fallet i begränsad omfattning kunna påverka bedömningen av den försäkrades förmåga att försörja sig själv genom arbete (prop. 1996/97:28 s. 11 f).

En redogörelse för socialförsäkringsutskottets utlåtande i lagstiftningsärendet finns i kammarrättens dom.

I målet är ostridigt att AA vid tidpunkten för indragningen av hennes sjukpenning inte kunde arbeta mer än halvtid i sitt ordinarie arbete och att det inte fanns något annat lämpligt arbete hos hennes arbetsgivare. Hon uppbar en fjärdedels sjukersättning. Frågan i målet är om hennes arbetsförmåga var nedsatt med ytterligare minst en fjärdedel, dvs. med sammanlagt minst hälften. Regeringsrätten delar underinstansernas bedömning att det inte är visat att AAs arbetsförmåga av rent medicinska orsaker var nedsatt med minst hälften i förhållande till sådant arbete som är normalt förekommande på arbetsmarkanden.

Detta ställningstagande leder till frågan om det föreligger särskilda skäl att beakta även andra omständigheter än rent medicinska. Regeringsrätten gör i denna del följande bedömning.

När sjukpenningen drogs in var AA 47 år. Hon hade alltså så lång tid kvar till den allmänna pensionsåldern att utrymmet för att beakta andra skäl än rent medicinska är mycket begränsat. Något stöd för att ta hänsyn till utformningen av reglerna om arbetslöshetsförsäkring finns inte. För att AA skulle kunna arbeta mer än halvtid hade hon varit tvungen att byta arbete. Detta är dock inte ett sådant särskilt skäl som kan påverka

bedömningen av hennes arbetsförmåga. Det har inte heller kommit fram att det föreligger några andra omständigheter som kan beaktas vid bedömningen. Hennes arbetsförmåga kan således inte anses nedsatt med minst hälften. Överklagandet ska därför bifallas.

REGERINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Regeringsrätten upphäver kammarrättens dom såvitt avser AAs rätt till sjukpenning för tiden den 4 juli–den 31 oktober 2003 och fastställer länsrättens och Försäkringskassans avgöranden.

Sten Heckscher

Kjerstin Nordborg

Anna-Karin Lundin

Carl Gustav Fernlund

Henrik Jermsten

Axel Hanson
Föredragande regerings-
rättssekreterare

Avd I
Föredraget 2008-03-05